

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
24. 09. 2012 do
25. 09. 2012

Število objav: 8
Tiskani mediji: 2
Splet: 3
Radijske postaje: 2
Televizijske postaje: 1
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Linhartovo srečanje

Seznam objav v zbirki:

Naslov		Tisočeri pisatelji se (radi) selijo po svetu		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Delo.si (WEB); 230086		
	Rubrika / Datum	Slovenija, 24. 09. 2012		
Stran v zbirki 4	Avtor	Plahuta Simčič Valentina		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Naslov		2. dobrodelni županov teniški turnir: zbrali dobrih 3000 evrov		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Lokalno.si (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Lokalno aktualno, 24. 09. 2012		
Stran v zbirki 9	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Naslov		28. abonmajška sezona v Kinogledališču Tolmin		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Primorski val; 0	09:00	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Regijske novice, 24. 09. 2012		
Stran v zbirki 12	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Linhartovo srečanje		

Naslov		Literarna delavnica z Bandljem v Trenti		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Primorski val; 0	09:00	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Regijske novice, 24. 09. 2012		
Stran v zbirki 13	Avtor	Mrak Špela		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Naslov		Napoved – Slovenija, 25. 9. (torek)		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	STA (WEB); 24885		
	Rubrika / Datum	Napoved dogodkov, 24. 09. 2012		
Stran v zbirki 14	Avtor	STA		
	Teme	Linhartovo srečanje		

Naslov		V Domu Trenta so ta teden pripravili delavnico namenjeno ljubiteljskim literatom		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	TV Primorka; 22395	19:30	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Dnevnik, 24. 09. 2012		
Stran v zbirki 20	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Naslov		Tisočeri pisatelji se (radi) selijo po svetu		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Delo; 130000	Stran: 13	Površina: 1496 cm2
	Rubrika / Datum	Kultura, 25. 09. 2012		
Stran v zbirki 21	Avtor	Plahuta Simčič Valentina		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Gledališče		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Večer; 127000	Stran: 36	Površina: 247 cm2
	Rubrika / Datum	Ostalo, 25. 09. 2012		
Stran v zbirki 24	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Tisočeri pisatelji se (radi) selijo po svetu

Pisateljske rezidence so vse bolj priljubljena ustvarjalna zatočišča. Duhovna spodbuda in socialni korektiv.

Valentina Plahuta Simčič, kultura
pon, 24.09.2012, 21:00

Vilenica 2010; društvo slovenskih pisateljev organizira rezidence tudi v povezavi s tem festivalom. Fotografija je simbolična. Foto: Jože Suhadolnik/Delo

Pisatelji so že od nekdaj radi hodili ustvarjat v tuje kraje, v oddaljene gradove ali samostane, ter se pustili preživljati bogatim mecenom. Taka gostovanja so jim prinesla materialna sredstva, mir in čas za ustvarjanje. Tudi v sodobnosti se ohranja nekaj podobnega - pisateljske rezidence.

Nekateri pisatelji nimajo več stalnega bivališča, marveč romajo z ene rezidence na drugo.

Organizirajo jih lokalne skupnosti, država, posamezniki ali različne institucije, pisatelji pa v njih lahko ob podpori štipendije snujejo svoja dela, navezujejo stike z drugimi pisatelji, poskrbijo za mednarodno promocijo svoje literature in podobno.

Pisateljskih rezidenc je po Evropi iz leta v leto več. Koliko natančno jih je, ni znano, najverjetneje več kot dvesto. Že davno izdani Vodič po pisateljskih rezidencah v Evropi, ki ga je izdal francoski Maison du Livre et des Ecrivains, denimo, navaja podatke o 178 pisateljskih prebivališčih v 27 evropskih državah.

O tem, kako potekajo pisateljske migracije, koliko so slovenski pisatelji vključeni vanje, kaj nudijo rezidence, kako priti do bivanja v določeni rezidenci, kaj smo pri organiziranju pisateljskih rezidenc že postorili v Sloveniji, smo se pogovarjali s slovenskimi in tujimi pisatelji in organizatorji teh rezidenc.

Rezidenčna ponudba v Sloveniji

Naša osrednja pisateljska organizacija Društvo slovenskih pisateljev (DSP) ponuja tujim avtorjem **tri rezidenčne** lokacije - garsonjero v ljubljanski Šiški, dom na Belem križu in hišico na Bledu, je povedal poslovni sekretar DSP **Saša Jovanović**.

Vendar je primarno namenjena tujim pisateljem in prevajalcem le šišenska garsonjera, ostali dve lokaciji sta jim za zdaj namenjeni občasno. Ta garsonjera je bila lani prenovljena in je izjemno dobro zasedena, tudi dom na Belem križu je letos dobil novo podobo, hišica na Bledu pa na prenovo še čaka.

To ni vse, kar lahko pri nas ponudimo tujim pisateljem. DSP organizira pisateljske rezidence tudi v povezavi s **festivalom Vilenica**. Letos so tako s partnerjema iz Irske (Cúirt International Festival of Literature) in Italije (festival Pordenonelegge) in s sredstvi, pridobljenimi iz evropskega programa Kultura 2007-2013, pričeli izvajati dveletni projekt rezidenčnega bivanja za pisatelje in prevajalce iz Irske in Italije pri nas, njihovi partnerji pa bodo gostili slovenske ustvarjalce. Sicer pa si je morda v prihodnje obetati, da se bo v mednarodno rezidenco za pisatelje v prihodnje razvil dom na Belem križu.

Naslednja pisateljska postojanka pri nas je v Kočevju. Tam imajo že nekaj let pisateljsko sobo, o kateri nam je nekaj več povedal **Brane Mozetič**. »Pred leti je poskusno v tej sobi bival ameriški poznavalec južnoslovanske literature Robert Murray Davis, ki je zatem objavil precej člankov o slovenski literaturi. Po dobri izkušnji smo se KUD Jazbec, JSKD in Center za slovensko književnost dogovorili za vsakoletno tritedensko bivanje izbranega literata v Kočevju.

Večino sredstev prispevata kočevska občina in gostišče Veronika, nekaj stroškov projekta pokrije tudi javna agencija za knjigo, Center za slovensko književnost pa izpelje razpis in pripravi predstavitev gosta v Ljubljani. Edini strošek, ki ga gostujoči pisatelj ima, je strošek prevoza v Slovenijo in nazaj. Gost ima predstavitev tudi v Kočevju, sicer pa nima drugih obveznosti, tako da lahko v miru ustvarja. Izjema je le, da v nastalem delu omeni, da je bilo napisano v pisateljski sobi v Kočevju. Od leta 2008 se je v sobi zvrstilo že pet tujih ustvarjalcev,« pravi Mozetič.

Tretje pisateljsko pribežališče v Sloveniji je v Novem mestu in je povezano z mednarodno mrežo za pisateljsko izmenjavo **Hamla**. Hamlo so leta 2006 ustanovili Berlinski literarni kolokvij ter fundaciji Robert Bosch in Borderland. Vanjo je do danes vključenih 26 literarnih organizacij in centrov iz 21 evropskih držav.

Članica Hamle je novomeška **založba Goga**, ki organizira mednarodno pisateljsko izmenjavo oziroma pošilja slovenske pisatelje v tujino in tuje vabi k nam, je povedal direktor te založbe **Mitja Ličen**. Avtor, ki je izbran za izmenjavo, potuje v dve državi in v vsaki biva en mesec. Krite ima stroške bivanja, stroške prevoda njegovega dela v jezik gostitelja, potne stroške, stroške predstavitev, dobi pa tudi tisoč evrov štipendije.

Pisatelji, ki prihajajo k nam v okviru Hamle, imajo dve možnosti namestitve - v omenjeni garsonjeri DSP v Ljubljani in mladinskem hotelu Situla v Novem mestu.

Prek Hamle pošiljajo tudi naše pisatelje v tujino. V dveh letih so poslali štiri - **Barbaro Pogačnik** na Poljsko in v Wales, **Cvetko Bevc** v Estonijo in na Rodos, **Vinka Möderdorferja** v Berlin in Praho in **Marušo Krese** v Wales in na Irsko.

V sodelovanju z Javno agencijo za knjigo so poleg rezidenc organizirali projekt mesečnih rezidenc za slovenske avtorje v tujini, ki se ga je do zdaj udeležilo sedem naših avtorjev.

Razmišljanja pisateljev o rezidencah

O svojem videnju bivanja v pisateljskih rezidencah smo vprašali tri naše literate. Brane Mozetič pravi, da je pisateljskih rezidenc v Evropi vse več, žal pa se vse bolj profitno obnašajo oziroma za bivanje zahtevajo plačilo.

O rezidencah v Sloveniji pravi, da jih sicer nekaj imamo, a so precej nepovezane, pa tudi informacij je premalo. Zagotovo bi potrebovali poletno mesečno rezidenco za prevajalce slovenske literature v tuje jezike, ki je ne bi bilo težko organizirati v kakem dijaškem domu, ki je poleti prazen, je prepričan Mozetič.

Sam ima le kratko izkušnjo z rezidenco v bruseljski Passa porti, kjer so mu dali ključne od stanovanja in denar za preživetje - ta kombinacija, brez posebnih obveznosti, se mu zdi idealna. Prijavil se je še na nekaj drugih rezidenc, a se je povsod izkazalo, da jih bolj zanima njegov denar kot njegovo ustvarjanje, je povedal Brane Mozetič.

Po besedah **Aleša Štegra** so pisateljske rezidence danes duhovni stimulus in obenem socialni korektiv za tisoče pisateljev po svetu. »Več rezidenčnih programov pozna zahod Evrope kot vzhod, čeprav se tudi tu stvari v zadnjem času precej spreminjajo. Možnosti je toliko, da obstajajo celo knjižni vodiči po pisateljskih rezidencah. Tako kot vsak tovrsten pojav poznajo tudi pisateljske rezidence svoje posebneže, pisateljske duše, ki nimajo več stalnega bivališča, marveč romajo z ene rezidence na drugo v nenehni ustvarjalni, eksistenčni in gmotni ogroženosti.

A to so skrajnosti. Večina avtorjev se na pisateljske rezidence prijavlja občasno ali sploh ne, saj je večina tovrstnih institucij locirana na precej odročnih lokacijah, žepnine so nizke (če sploh so), skratka, institucije so namenjene zgolj pisanju.

Obstajajo seveda tudi prestižnejše institucije, pretežno v prestolnicah, kjer je ustrezno večji naval prijavljenih. Slovenske avtorice in avtorji smo pri prijavi na tuje rezidenčne programe precej zadržani, trend se spreminja pri mlajših pisateljskih generacijah, a za večino slovenskih pisateljev velja, da se bodo v najboljšem primeru prijavi za mesečne štipendije v okoliških državah, za daljša bivanja na bolj odročnih destinacijah pa kaj kmalu zmanjka pogumnih,« pravi Šteger, ki je že večkrat tako gostoval v tujini.

O ponudbi pisateljskih rezidenc za tuje avtorje pri nas Šteger pravi, da se postopoma izboljšuje. Poleg garsonjere DSP v Šiški omenja občasne pisateljske rezidence na Ptuju, Kočevju in letos v Mariboru, pred leti še v Veliki Polani, Velenju in najbrž še kje, vendar ugotavlja, da so vse tovrstne iniciative bolj ali manj sporadične, odvisne od naklonjenosti lokalnih oblasti in sponzorjev in žal večinoma nimajo statusa sistemsko financiranih vozlišč umetniških izmenjav.

Posebej omenja novomeško založbo Goga in mednarodno mrežo Halma. Zanimivo se mu zdi, da slovenski avtorji niso zaznali potrebe po ustanovitvi rezidenčnega programa v Sloveniji za njih same. Po njegovem mnenju bi bil nadvse dobrodošel tudi kak rezidenčni program v zamejstvu, v Trstu in Celovcu.

Cvetka Bevc je prav tako že bivala v pisateljskih rezidencah v tujini. Pravi, da spodbujajo ustvarjalnost, pisateljem ponujajo azil in možnost povezovanja z drugimi pisatelji in prevajalci ter skrbijo za vzpostavljanje medkulturnega dialoga.

»Glede lokacij je izbira zelo pestra, od hišic v oddaljenih krajih do bivanja v glavnih mestih. Nekatere rezidence imajo v programu tudi štipendijo za bivanje ali same krijejo stroške bivanja, ponekod celo stroške potovanja, veliko pa je rezidenc, v katerih pisatelji sami pokrivajo stroške. V večini primerov se je za bivanje v rezidenci treba prijaviti na razpise.

Pogoji za pridobitev bivanja so različni, nekaj objavljenih knjig je skorajda nujen pogoj, neredko zahtevajo tudi prevode avtorjevih knjig, prisotnost na mednarodnem literarnem prizorišču, udeležbo na festivalih ter seveda obrazložitev projekta, na katerem namerava pisatelj delati v času bivanja v rezidenci.«

V zvezi s pomenom rezidenc za promocijo mesta, navaja **Jürgena Jakoba Beckerja** iz Literarnega kolokvija v Berlinu, ki je pred leti na srečanju predstavnikov mreže Halma v Varšavi poudaril, kako pomembna postajajo mesta, ki imajo rezidence in jih tudi sama financirajo. Zlasti ko gre za mestne pisatelje, ki bivajo v mestu tudi do leto dni in se intenzivno vključijo v kulturno dogajanje, pravi Cvetka Bevc.

Neodvisni novinar **Fredy Gereis** je trenutno rezidenčni pisatelj v Mariboru. Bivanje sta mu omogočila Nemški kulturni forum Vzhodne Evrope s sedežem v Potsdamu in EPK Maribor 2012. Njegova naloga je pisanje o skupni kulturni dediščini Nemcev in Slovencev ter spodbujanje kulturnega dialoga med državama.

Povedal nam je, da je za pisatelja najpomembnejša dobrina čas - in ravno čas mu zagotavlja rezidenčno bivanje v Mariboru. V petih mesecih bivanja ima priložnost raziskati mesto ter razmisliti o lastni kreativnosti, za katero ob redni službi ni imel dovolj časa.

»V novinarstvu obstaja preprosto pravilo: človeka, o katerem pišeš, vedno srečaj dvakrat. Ljudje so znotraj drugačnih časovnih okvirjev drugačni. To velja tudi za mesta. Če samo za vikend obišeš Maribor, popiješ v lokalu nekaj vina ali poješ sladoled na Trgu svobode, boš verjetno imel lepe vtise, toda barve tvoje mentalne slike bodo popolnoma klišejske.

Če pa si v mestu pet mesecev, lahko opazuješ, kako se ljudje in pokrajina spreminjajo skozi letne čase. Tak dolg obisk ni samo popotništvo, temveč je izkušnja drugega prostora, njegovo občutenje, vonjanje in okušanje. V Maribor sem prišel, ker sem začutil, da moram v svojem življenju nekaj spremeniti.

Nič nisem vedel o njem in Sloveniji. Po dveh mesecih bivanja sem se vanj in v ljudi zaljubil, kar je nujni predpogoj, da o obojem pišem,« pravi Gereis. Svoje tekste objavlja na dvojezičnem blogu stadtschreiber-maribor.de.

Tri pisateljske rezidence čez mejo

Tri priljubljene in dobro organizirane pisateljske rezidence so v sosednjih Avstriji in Hrvaški. Prva je v Splitu - rezidenčni program **Marko Marulić**, ki ga izvaja Udruga Kurs. **Maja Vrančić** iz te zadruga je povedala, da so v okviru programa, ki obstaja tri leta, do zdaj v Splitu gostili prek štirideset avtorjev iz držav Evropske unije in jugovzhodne Evrope.

Nudijo jim mesečno bivanje v stanovanju na Bosanski ulici 11, med katerim si lahko izmenjujejo izkušnje z domačimi avtorji, ustvarjajo ter se vključujejo v kulturne aktivnosti mesta. Ena od obvez, ki jih imajo gosti, je, da pri objavi dela navedejo organizacijo in mesto, ki jim je omogočilo štipendijsko bivanje.

Rezidenca ima tako dolgotrajni promotivni učinek za mesto, je prepričana Maja Vrančić, poleg tega so s programom omogočili bivanje hrvaških avtorjev v podobnih evropskih rezidenčnih programih, s katerimi so povezani.

Izmenjave potekajo s Francijo, Avstrijo, Nemčijo in Turčijo. Začeli so tudi sodelovati s podobnimi organizacijami v BiH in Kosovu, ta iniciativa pa je omogočila odprtje dveh novih rezidenc v Sarajevu in Prištini. S tem se v regiji ustvarja rezidenčna mreža **Traduki**.

Wolfgang Kühn, vodja programa Writers-In-Residence v Kremsu ob Donavi, avstrijskem mestu, približno sedemdeset kilometrov oddaljenem od Dunaja, se je pohvalil, da so v preteklih dvanajstih letih, odkar obstajajo, v Literarni hiši Spodnje Avstrije gostili 120 tujih pisateljev. Programe izmenjave imajo s Češko, Slovaško, Švico in Slovenijo.

Izmenjava s Slovenijo se je začela leta 2004, njihovi gosti iz Slovenije pa so bili **Aleš Šteger, Dušan Šarotar, Katja Perat, Maja Novak, Vlado Žabot, Lucija Stupica, Stanka Hrastelj, Mojca Kumerdej in Suzana Tratnik.**

Pisatelje izberejo v pomočjo partnerjev iz tujine, zanašajo se na priporočila založb, prevajalcev in prejšnjih gostov. Pisatelji bivajo v 45 kvadratnih metrov velikem stanovanju v stavbi, kjer je tudi mestna literarna hiša. Imajo svojo kuhinjo, kopalnico, dostop do interneta in čudovit pogled na Donavo. Poleg tega dobijo še tisoč evrov štipendije. Njihove nastope vključijo v program prireditev Literarne hiše.

Max Aufischer nam je predstavil mednarodno pisateljsko hišo Gradec v Avstriji. Ustanovljena je bila v sezoni 1996/1997, njena organizatorja pa sta Kulturvermittlung Steiermark in oddelek za kulturo mesta Gradec.

Trenutno ima tri različne programe. Njihovi pisateljski gostje živijo v vili Cerrini v centru Gradca. V njej so tri stanovanja, vsako je namenjeno drugemu programu. Oživili so tudi srednjeveško institucijo mestnega pisarja, in sicer tako, da vsako leto enemu od pisateljev mesto Gradec podeli štipendijo, ta pa v zameno ustvarja svoje projekte ter opisuje atmosfero in kulturno sceno mesta. Od naših pisateljev je bila mestna pisateljica Gradca v letih 2005/2006 Maruša Krese.

2. dobrodelni županov teniški turnir: zbrali dobrih 3000 evrov

Komentiraj Natisni Objavi Objavi Objavi Všeč mi je 0

24.9.2012 | 10:30

V soboto, 22. septembra 2012, je na teniških igriščih na Portovalu potekal 2. dobrodelni županov teniški turnir, ki sta ga organizirala Mestna občina Novo mesto in Teniški klub Portovald. Turnirja se je udeležilo kar 60 teniških igralcev.

Turnir se je začel ob 10. uri s slovesno otvoritvijo, na kateri so nastopili Mažoretni klub Takt Novo mesto, klarinetist Luka Kastelic in kitarist Borut Turk iz Glasbene šole Marjana Kozine ter Generacija Rudolfovo s pesmijo Grem domov v Novo mesto.

Sredstva, ki so jih prispevala podjetja in igralci v višini 3.135 evrov, smo tokrat namenili Polžku - Društvu za otroke s posebnimi potrebami, za kar se je lepo zahvalil predsednik društva Dušan Kaplan.

Po otvoritvi se je začel uradni del tekmovanja. Tekmovalci so igrali v dvojicah. Po odigranem rednem delu se je 16 najboljših igralcev uvrstilo v nadaljnje tekmovanje na izpadanje. Na koncu sta slavila Marjan Brulc in Franci Novak, ki sta v finalnem obračunu premagala par Jure Andolšek in Matjaž Lapanje z rezultatom 6:2. Tretje mesto sta osvojila Vojko Sečen in Darko Andolšek.

Mestna občina Novo mesto in Teniški klub Portovald se znova iskreno zahvaljujeta vsem podjetjem in posameznikom, ki ste pomagali po najboljših močeh.

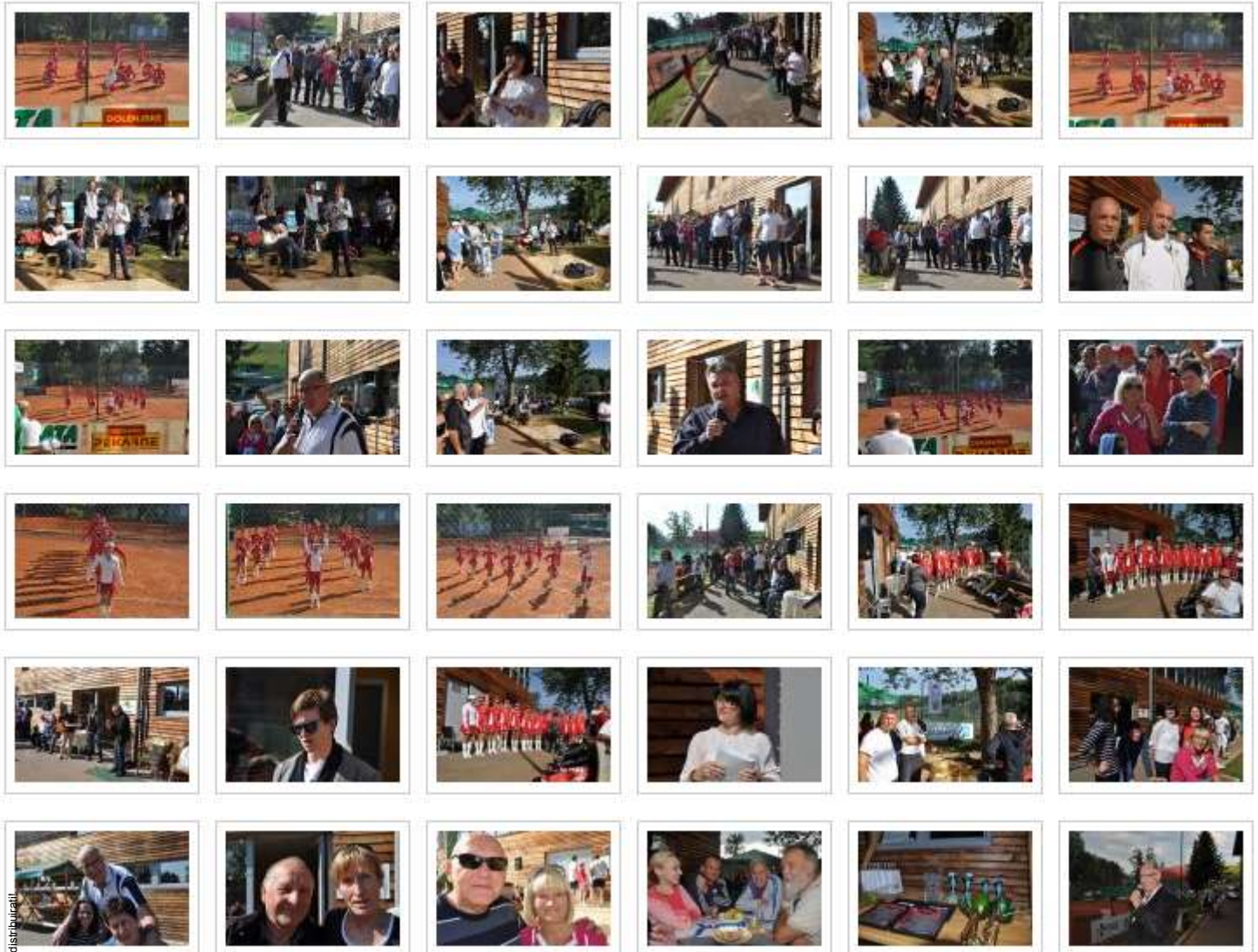
Sredstva so prispevali: Adriatic-Slovenica, d. d., PE Novo mesto, Begrad, d. d., CeROD, d. o. o., Elektromehanika Branko Gregorič, s. p., Krka, d. d., Mizarstvo Šporar Janez, s. p., Območna obrtno-podjetniška zbornica Novo mesto, Sij Novo mesto, d. o. o., Slikopleskarstvo Ivan Janko, s. p. in Trata Novo mesto, d. o. o.

Turnir so še podprli: Agencija za šport Novo mesto, Anton Podbevšek Teater, Bar Panter Gym, BTC PE Novo mesto, Dolenjski muzej Novo mesto, Gozdno gospodarstvo Novo mesto, Grm - Center biotehnike in turizma, Hostel Situla, Imos, d. d., Javni sklad za kulturne dejavnosti Ol Novo mesto, Kmetijska zadruga Krka, z. o. o., Kulturni center Janeza Trdine, Lokal Patriot, Razvojni center Novo mesto, d. o. o., Razvojni-izobraževalni center Novo mesto, Revoz, d. d., Servis-prodaja Ravbar Janez, s. p., TPV, d. d., Založba Goga, Zavarovalnice Maribor, d. d., PE Novo mesto, Zavod za turizem Novo mesto, Žito - Dolenjske pekarnice.

MO Novo mesto

Galerija

Naročnik: JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI.
Objave so namerjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosb razmnoževati in distribuirati!
Klipping d.o.o.

28. abonmajska sezona v Kinogledališču Tolmin

RA PRIMORSKI VAL, 24.09.2012, REGIJSKE NOVICE, 09.00

V začetku oktobra se letos prvič v organizaciji Zavoda za kulturo, šport in mladino občine Tolmin ter še naprej pod streho Zveze kulturnih društev Tolmin pričanja 28. abonmajska sezona v Kinogledališču Tolmin. Sezona se bo pričela z vpisi abonmajev, ki bodo potekali dopoldne in popoldne pri blagajni Kinogledališča Tolmin že v tem tednu, in sicer v petek in soboto 28. in 29. septembra ter še v ponedeljek in sredo 1. in 3. oktobra, ko sledi že prvi abonmajski koncert letošnje sezone. V prvem dogodku glasbeni abonma prinaša nastop kar sedmih izjemnih glasbenikov, med katerimi je tudi Irena Kavčič, domačinka iz Posočja, sicer solo flavtistka simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. Glasbeni abonma bo postregel še s koncertom tržaškega violinista Črtomirja Šiškoviča in pianista Luca Ferrinija, ki sta oba uveljavljena glasbenika evropskega slovesa. Na turneji po Evropi se v Tolminu ustavlja Sofijski ženski komorni zbor, dobitnik vrste odličnih nagrad in priznanj na najpomembnejših mednarodnih zborovskih tekmovanjih, slišali bomo izjemnega virtuoza Ivana Skrta ter pihalni kvintet Slowind, sestavljen iz solistov Orkestra Slovenske filharmonije. Odlika tolminskega gledališkega abonmajskega programa je, da svoji publiko ponudi aktualno, kvalitetno in raznoliko produkcijo različnih gledaliških hiš. V novi sezoni bomo videli pet novih gledaliških uprizoritev Glasbeno-gledališki performans Dušana Jovanovića Krojači sveta, koprodukcijo več ustvarjalcev pod naslovom Life®anti, gledališko Cankarjevo klasiko Pohujšanje v dolini Šentflorjanski – tokrat prvič pod režijsko taktirko Vita Tauferja. Kot vsako leto bo na tolminskem odru tudi Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana, tokrat s predstavo Rdeča, za zaključek sezone pa je napovedana še izbrana predstava **Linhartovega srečanja**, ki predstavi najboljše v sezoni iz bere ljubiteljskih gledaliških skupin Slovenije. Tolminski glasbeni in gledališki abonma tako v svoji 28. sezoni sledi tradiciji kakovostne vrhunske glasbe in gledališča in temelji na za zahtevnega poslušalca in gledalca agilnem programu.

Literarna delavnica z Bandljem v Trenti

RA PRIMORSKI VAL, 24.09.2012, REGIJSKE NOVICE, 09.00

Včeraj je v Domu Trenta potekala delavnica, namenjena ljubiteljskim literatom vseh generacij, ki jo je organiziral **Javni sklad za kulturne dejavnosti** iz Tolmina, vodil pa jo je večstranski zamejski kulturni ustvarjalec iz Gorice David Bandelj.

ŠPELA MRAK: V Posočju in Benečiji se v zadnjih letih oblikuje vidnejši krog literarnih ustvarjalcev, ki s povezovanjem in izražanjem v javnih objavah kažejo na vse močnejšo vlogo kreativnega pisanja in na pomen jezika kot način umetniškega izraza. Mentor delavnice v Trenti David Bandelj je doktor primerjalne književnosti, njegova raziskovalna področja pa so dnevniška in avtobiografska književnost, manjšinske književnosti in slovenska literatura v medkulturnem položaju. Objavlja znanstvene prispevke v strokovnih revijah in zbornikih, sodeluje pri Primorskem dnevniku in tedniku Novi glas ter pri slovenskih kulturnih sporedih RAI. Bandelj je z desetimi udeleženci iz Posočja in Benečije na delavnici spregovoril o tehnikah in oblikah pisanja ter zakonitostih literarnega besedila, poudaril pa medsebojno povezovanje med ustvarjalci, ki ga je tudi sicer zaznal.

DAVID BANDELJ: Meni osebno se je pa zdelo zanimivo, kako je ta predel Slovenije, ki je pregovorno na Severu Primorske, se precej oddaljen od vsega, zelo živ na področju literature, na področju poezije, še predvsem na področju poezije in ta skupina posoških pesnikov, ki se je tukaj znašla, pa so mi organizatorji povedali, da niti niso bili vsi, je pisana, precej me seboj povezana, kar gotovo je pozitivno ne samo zanje kot pesnike, ampak tudi za ambient, v katerem ustvarjajo, za kraj Posočje nasploh. Prav tako dober občutek sem imel, ko sem slišal tri beneške pesnice, s katerimi Posočje izredno dobro sodeluje, pač z Benečijo izredno dobro sodeluje.

MRAK: David Bandelj je avtor dveh pesniških zbirk, že za letošnje leto pa napoveduje izid tretje. Njegovo delo pa je pomembno tudi v raziskovalnem smislu, saj je uredil prvo celovito antologijo sodobne poezije Slovencev v Italiji pod naslovom Rod lepe Vide.

BANDELJ: Kar se tiče recimo te zahodne poezije Slovencev v Italiji, kot jo je Krmavnar rad poimenoval z brezmejnimi naslovom Poezija slovenskega zahoda, ker je upošteval recimo ta zahodni del slovenske dežele, kulture pravzaprav, ne da bi gledal na mejo, se mi zdi, da svojo prihodnost bo dobila ravno v Benečiji, kjer se mi zdi trenutno najbolj živo središče ustvarjanja, pesniki zelo ustvarjajo, celo bolj kot v Trstu ali pa v Gorici.

MRAK: Bolj kot navodila, kako se izogniti klišejem in stereotipom, so piscem, ki se z literaturo sicer ukvarjajo ljubiteljsko, koristili neposredni namigi ob branju in analizi na delavnico poslanih prispevkov, skozi katero so iskali strokovno-jezikovne izboljšave. Enodnevno delavnico v Trenti je mentor zaključil tudi s spodbudo k objavljanju literarnih del v glasilih in literarnih revijah.

Napoved – Slovenija, 25. 9. (torek)

Napoved – Slovenija, 25. 9. (torek)

Ljubljana, 24. septembra (STA) – Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v torek, 25. septembra.

POLITIKA

9.00 nadaljevanje redne seje DZ, na katerem bodo poslanci med drugim obravnavali predlog novele zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti in novele zakona o prekrških; DZ, velika dvorana, Šubičeva 4, LJUBLJANA (STA FOTO)

9.00 izredna seja komisije DS za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, na kateri bodo obravnavali predlog zakona o ukrepih RS za krepitev stabilnosti bank; DZ, mala dvorana na Tomšičevi 5, vhod s Šubičeve 4, LJUBLJANA

14.00 seja komisije DS za kulturo, znanost, šolstvo in šport, na kateri bodo obravnavali vlogo in naloge Radiotelevizije Slovenije glede na sklep o višini prispevka za programe; DZ, soba 212, Šubičeva 4, LJUBLJANA

LJUBLJANA – Nadaljevala se bodo pogajanja v okviru posebne pogajalske skupine ESS za reformo trga dela (ob 13. uri). (STA)

GOSPODARSTVO

9.00 mednarodna konferenca o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov, ki jo pripravlja Slovenski inštitut za revizijo; GH Primus, Pot v Toplice 9, PTUJ (še 26. 9.)

16.00 odprtje poslovne akademije Trajnostnega razvoja v organizaciji Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, na kateri med drugim bodo spregovorili o domačih in tujih primerih dobre prakse podjetij; Ekonomska fakulteta, Kardeljeva Ploščad 17, LJUBLJANA

DRUŽBA

9.00 mednarodna konferenca za zapolnitev vrzeli (Bridge the gap) z naslovom Izobraževanje v zaporu in reintegracija v družbo, ki jo pripravljata evropska organizacija za izobraževanje v zaporih (EPEA) in uprava za izvrševanje kazenskih sankcij; City Hotel, konferenčni del, Dalmatinova 15, LJUBLJANA (še 26. 9.)

9.00 začetek dni strojništva v Tehniškem muzeju Slovenije, v okviru katerih bodo predstavili izdelke in projekte študentov fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani (do 30. 9.); Tehniški muzej Slovenije, Bistra pri Vrhniki, VRHNIKA

9.00 začetek Akademije srednjeevropskih šol, v okviru katere se bodo srečali predstavniki osnovnih in srednjih šol (še 26. 9.); Zdravilišče Laško, Zdraviliška cesta 6, LAŠKO

10.00 seja glavnega odbora Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, na kateri bo med drugim predsednik zveze Janez Stanovnik spregovoril o aktualnih družbenih in ekonomskih razmerah; Družbeni center Ljubljana – Bežigrad, Linhartova cesta 13, LJUBLJANA

10.00 novinarska konferenca Slovenske znanstvene fundacije, na kateri bodo predstavili 18. slovenski festival znanosti, ki bo potekal med 9. in 11. 10. v Ljubljani; Slovenska znanstvena fundacija, Štefanova ulica 15, LJUBLJANA (STA)

10.00 mariborski župan Franc Kangler bo sprejel dijake Srednje elektro-računalniške šole Maribor, ki so na svetovnem prvenstvu v robotiki v Mehiki osvojili tretje mesto; občina, kabinet župana, Ulica heroja Staneta 1, MARIBOR (fototermin)

10.00 novinarska konferenca Univerze v Mariboru, na kateri bodo predstavili prireditve Noč raziskovalcev 2012, ki bo potekala 28. 9. v 300 evropskih mestih; univerza, sejna soba Leona Štuklja, Slomškov trg 15, MARIBOR

10.00 novinarska konferenca Društva primorskih arhitektov in sodelujočih, na kateri bodo predstavili program Tedna arhitekture in prostora 2012, ki bo potekal med 29. 9. in 7. 10.; MO Nova Gorica, zelena dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, NOVA GORICA

10.00 posvet z naslovom Bivši pomorščaki v pomorski industriji, ki ga pripravlja Fakulteta za pomorstvo Univerze v Ljubljani; Fakulteta za pomorstvo in promet, čolnarna, PORTOROŽ

11.00 novinarska konferenca Bošnjaške kulturne zveze, na kateri bodo predstavili rezultate projekta Sokultura, ob 18. uri sledi v kavarni Sem okrogla miza o integraciji manjšinskih kultur v Sloveniji; društvo Ljiljan, Luize Pesjakove 9, LJUBLJANA

11.00 novinarska konferenca Gimnazije ESIC Kranj, na kateri bodo predstavili stališče do reorganizacije zavoda ESIC Kranj in vlogo gimnazije v njem; šolska knjižnica, Kidričeva 65, KRANJ (STA)

12.00 predstavitev projekta Promotorji medkulturnega dialoga, ki ga pripravljata policija in Društvo zaveznikov mehkega pristanka, zbrane bo nagovorila namestnica generalnega direktorja policije Tatjana Bobnar; Policijska akademija, Rocenska ulica 56, LJUBLJANA

12.00 novinarska konferenca Društva TIGR in sodelujočih, na kateri bodo predstavili projekt ponovne postavitve spominske plošče bazoviškemu junakom, ki bo 29. 9.; Slovenska izseljenska matica, Cankarjeva 1/II, LJUBLJANA

12.30 novinarska konferenca novogoriške občine o predstavitvi občin ožje Goriške na letošnji prireditvi Obmejni okusi – Gusti di frontiera 2012, na kateri bo novogoriški župan Matej Arčon skupaj z župani sosednjih občin spregovoril o trženju goriške blagovne znamke in promociji domačih ponudnikov ter njihovih izdelkov; občina, steklena dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, NOVA GORICA

12.30 novinarska konferenca Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj, na kateri bodo predstavili program Živimo zdravo; Zdravstveni dom Tržič, sejna soba, Blejska cesta 10, TRŽIČ

Kazalo

13.00 seja mestnega sveta MO Celje, na kateri bodo med drugim obravnavali poročilo o izvrševanju proračuna MOC za prvo polletje leta 2012.; Narodni dom Celje, velika dvorana, Trg celjskih knezov 9, CELJE

15.30 sklepni del konference koordinatorjev programa Ekošola z mednarodno udeležbo, kjer bo imel predsednik republike Danilo Türk pozdravni nagovor; Kongresni center Brdo, dvorana Grandis, Predoslje 39, BRDO PRI KRANJU (FOTO)

16.00 okrogla miza v sklopu kampanje Obleci me v rdeče ob svetovnem dnevu srca, ki ga obeležujemo 29. 9., na kateri bodo opozorili na pomembnost ohranjanja zdravja in na posledice bolezni srca žensk; Terme Šmarješke toplice, Šmarješke Toplice 100, ŠMARJEŠKE TOPLICE

17.00 novinarska konferenca, na kateri bodo predstavili projekt Nick Vujičić – Bodi neustavljiv; Grandvid hotel, Dolenjska cesta 336, Lavrica, ŠKOF LJICA

18.00 (predvidoma) izjava za medije po seji sveta UKC Ljubljana, na kateri bodo med drugim obravnavali rebalans finančnega načrta za leto 2012; UKC Ljubljana, glavna stavba, pred modrim salonom, Zaloška 2, LJUBLJANA (STA FOTO)

18.00 z uvodnim predavanjem Vzpon balkanskih nacionalizmov in padec imperijev Božidarja Jezrnika se bo odprla mednarodna konferenca Egipt & Avstrija VIII, ki jo pripravljajo Inštitut za dediščino Sredozemlja Univerze na Primorskem, Narodni muzej Slovenije in Slovenski etnografski muzej (do 28. 9.); Narodni muzej Slovenije – Metelkova, Maistrova 1, LJUBLJANA

LJUBLJANA – Uprava RS za zaščito in reševanje organizira vajo Potres 2012.

LJUBLJANA – Na ljubljanskem okrožnem sodišču se bo nadaljevalo sojenje v zadevi Balkanski bojevniki (ob 9. uri).

KULTURA

9.00 simpozij o dramatiki Mire Mihelič z naslovom Svet brez sovraštva; dvorana Društva slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12, LJUBLJANA (STA FOTO)

10.00 predstavitev otroške lutkovne predstave Makalonce v režiji Eke Vogelnic ter knjige z okrajšano verzijo Finžgarjeve pripovedke, ki jo je izdala Miš Založba; predverje Velikega odra LGL, Krekov trg 2, LJUBLJANA (STA)

10.00 novinarska konferenca pred pričetkom Tedna arhitekture in prostora 2012; Zelena dvorana, Mestna občina Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, NOVA GORICA

11.00 predstavitev novosti iz zbirke Koda: Državlanski eseji (Alojz Ihan), Proust in znaki (Gilles Deleuze) in Poetika (Aristoteles); Študentska založba, Borštnikov trg 2, LJUBLJANA

11.00 novinarska konferenca pred premiero opere Rigoletto Giuseppeja Verdija v režiji Dietra Kaegija; Kazinska dvorana SNG Maribor, Slovenska 27, MARIBOR (STA)

11.00 novinarska konferenca ob odprtju slovenskega filmskega projekta EKRANovih 50 dni za EKRANovih 50 let; Planet Tuš Maribor, dvorana 5, Na poljanah 18, MARIBOR

11.00 novinarska konferenca pred premiero predstave Rečem, kar mi rečejo, naj rečem v izvedbi skupine Beton LTD ter koprodukciji Anton Podbevšek Teatra in zavoda Bunker; Dvorana novomeške pomladi, Anton Podbevšek Teater, Prešernov trg 3, NOVO MESTO

11.00 novinarska konferenca pred 51. **Linhartovim srečanjem**, festivalom najboljših slovenskih gledaliških skupin; Občina Postojna, Ljubljanska 4, POSTOJNA

12.30 novinarska konferenca ob odprtju informacijski tabel svetovne dediščine kolišč na Igu na Ljubljanskem barju, ki se je bo udeležil tudi minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žiga Turk; Center Ig, Banija 4, IG (STA FOTO AUDIO)

18.00 pogovor Andreja Pezlja in Mateja Bizovičarja o vizualni sceni na Metelkovi, zavedanju skupnega prostora, poskusu opredelitve njegovega pomena za posamične umetniške prakse; Infoshop, AKC Metelkova mesto, Masarykova 24, LJUBLJANA

18.00 uradno odprtje Centra sonoričnih umetnosti Vodnikova domačija s sonorično invokacijo umetnice Hanne Preuss ter drugimi domačimi in tujimi umetniki; Vodnikova domačija, Vodnikova 65, LJUBLJANA (STA FOTO AUDIO)

18.00 odprtje razstave mednarodne likovne kolonije Lijalent 2012; Razstavišče Lija, Titova 24a, MARIBOR

19.00 odprtje razstave del Katjuše Rojac; Galerija Krka, Šmarješka cesta 6, NOVO MESTO

19.30 na prvem koncertu mednarodnega glasbenega festivala Štiglc bo nastopil slovenski ansambel 4saxess; Rudniška strojnica Gojda, TRBOVLJE

20.30 v sklopu Cankarjevih torkov koncert kanadsko-ameriškega tria Harris Einsenstadt September Trio; Klub Cankarjevega doma, Prešernova 10, LJUBLJANA

IZBRANI DOGODKI EPK

10.00 novinarska konferenca pred premierno uprizoritvijo predstave Veliki briljantni valček Draga Jančarja v režiji Diega de Bree; Kazinska dvorana SNG Maribor, Slovenska 27, MARIBOR (STA AUDIO)

13.00 novinarska konferenca po tem, ko je Maribor prejel nagrado Svetovno mesto festivalov in prireditev 2012 na konvenciji Mednarodnega združenja festivalov in prireditev; o nagradi in njenem pomenu za Maribor bosta spregovorila župan Franc Kangler in podžupanja Astrid Bah; Mestna občina Maribor, ulica heroja Staneta 1, MARIBOR

19.00 v sklopu Večerovih duelov pogovor s pisateljico in novinarko Janjo Vidmar ter pesnikom Borutom Gombačem; Atrij Vinagove kleti, Trg svobode 3, MARIBOR

19.00 slovenska premiera filma Šanghaj režiserja Marka Naberšnika; Kolosej Maribor, MARIBOR

MEDNARODNA DEJAVNOST

NEW YORK – Predsednik vlade Janez Janša se bo udeležil generalne skupščine ZN. (program sledi v nadaljevanju) (STA FOTO)

ŠKOCIJAN – Čezmejno poslovno srečanje z naslovom Medregijsko poslovno sodelovanje Slovenija – Avstrijska Koroška – Garancija za uspešno prihodnost, na katerem bo zbrane nagovorila ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak (ob 18. uri, Kirchweg 4 a).

BERGAMO – Mednarodni grafični likovni center bo z razstavo Zamenjaj barvo! umetniške skupine Brida gostoval v Traffic Gallery v Bergamu (do januarja 2013).

PROGRAM UDELEŽBE PREDSEDNIKA VLADE JANEZA JANŠE NA GENERALNI SKUPŠČINI ZN

8.00 (po lokalnem času) tradicionalni sprejem za vodje delegacij, ki ga gosti generalni sekretar ZN Ban Ki Moon s soprogo (fototermin za uradnega fotografa); sedež ZN, Indonesian Lounge, 760 United Nations Plaza, NEW YORK

9.00 predsednik vlade se bo udeležil odprtja splošne razprave 67. zasedanja Generalne skupščine ZN; sedež ZN, General Assembly Hall, NEW YORK (fototermin)

11.30 predsednik vlade se bo srečal s predsednikom kosovske vlade Hashimom Thacijem; sedež ZN, Indonesian Lounge, 760 United Nations Plaza, NEW YORK (fototermin)

15.00 predsednik vlade se bo srečal z albanskim predsednikom Bujarjem Nishanijem; sedež ZN, Indonesian Lounge, 760 United Nations Plaza, NEW YORK (fototermin)

18.00 predsednik vlade se bo udeležil sprejema, ki ga bo priredila predsednica avstralske vlade Julia Gillard na temo Doseganje napredka: vzpodbujanje razvojnih ciljev tisočletja do leta 2015 in pozneje (fototermin za uradnega fotografa); ZN, Ambassador Riverview Marquee, NEW YORK

18.30 predsednik vlade se bo udeležil sprejema pri japonskem premieru Jošihiku Nodi, ki bo potekal pod sloganom Človekova varnost – od skupnega razumevanja do ukrepov (fototermin za uradnega fotografa); Japan Society, 333 East 47th Str. (med 1. in 2. avenijo), NEW YORK

telefon (sprejemanje servisa): 01 / 24 10 152

telefaks: 01 / 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu STA: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Bojan Šuštar, popoldne Tatjana Žnidaršič

tel. št.: 01 / 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Martina Kolenc, popoldne Karmen Kleiderman

tel. št.: 01 / 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:
dopoldne Maja Lazar Jančič, popoldne Sergeja Kotnik Zavrl
tel. št.: 01 / 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Ksenija Brišar
tel. št.: 01 / 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerni dežurni urednik (od 17. do 23. ure): Aleš Kocjan

spremljate nas lahko tudi na:
Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Slovenska-tiskovna-agencija-STA/295393187034>
Twitter: https://twitter.com/STA_novice

V Domu Trenta so ta teden pripravili delavnico namenjeno ljubiteljskim literatom

PRIMORKA TV, 24.09.2012, NOVICE, 19:30

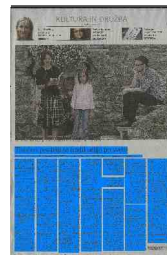
NOVINAR: V Domu Trenta so ta teden pripravili delavnico namenjeno ljubiteljskim literatom vseh organizacij. v organizaciji **Javnega sklada za kulturne dejavnosti** iz Tolmina jo je vodil vsestranski kulturni ustvarjalec in zgodovinar David Bandelj. V Posočju, v Benečiji se v zadnjih letih vidno oblikuje vidnejši krog ustvarjalcev, ki s povezovanjem in izražanjem v javnih objavah kažejo vse močnejšo vlogo kreativnega pisanja in na pomen jezika kot na način umetniškega izraza. Mentor delavnice v Trenti David Bandelj je doktor primerjalne književnost. Njegova raziskovalna področja pa so dnevniška in avtobiografska književnost, manjšinska književnost in slovenska literatura v medkulturnem položaju. Objavlja znanstvene prispevke v strokovnih revijah in zbornikih. Sodeluje pri Primorskem dnevniku in tedniku Novi klas ter pri slovenskih kulturnih sporedih Italijanske radio televizije. Bandelj je z 10 udeleženci iz Posočja in Benečije na delavnici spregovoril o temah in oblikah pisanja ter zakonitostih literarnega besedila. Poudaril pa medsebojno povezovanje med ustvarjalci, ki ga je tudi sicer zaznal:

DAVID BANDELJ: Osebnost se mi je pa zdela najbolj zanimivo kako je ta predel Slovenije, ki je pregovorno na Severu Primorske se pravi precej oddaljeno od vsega zelo živ na področju literature, na področju poezije. Še povsem na področju poezije, in ta skupina posočskih pesnikov se tukaj znašla. Pa so mi organizatorji povedali, da niti niso bili vsi je pisana, precej med sabo povezana kar gotovo je pozitivno ne samo zanje kot pesnike ampak tudi za ambient v katerem ustvarjajo, za kraj, za Posočje na sploh. Prav tako dober občutek sem imel ko sem slišal tri Beneške pesnice s katerimi Posočje izredno dobro sodeluje pač z Benečijo izredno dobro sodeluje in tudi to je na podlagi tega časa, sodobnega časa zelo pomembno.

NOVINAR: David Bandelj je avtor pesniških zbirk, že za letošnje leto pa napoveduje izid tretje. Njegovo delo je pomembno tudi v raziskovalnem smislu, saj je prvo celovito antologijo sodobne poezije Slovencev v Italiji z naslovom Rod lepe Vide.

BANDELJ: Kar se tiče recimo te zahodne poezije Slovencev v Italiji kot je (nerazumljiva beseda) rad poimenoval Poezija slovenskega zahoda ker je upošteval recimo zahodni del slovenske dežele, kulture pravzaprav ne da bi gledal na mejo. Se mi zdi, da svojo prihodnost bo dobila ravno v Benečiji kjer se mi zdi trenutno najbolj živo središče ustvarjanja. Pesniki zelo ustvarjajo, celo bolj kot v Trstu in pa Gorici.

NOVINAR: Bolj kot navodila kako se izogniti še enim klišejem in stereotipom in piscem ki se z literaturo sicer ukvarjajo ljubiteljsko koristili neposredni namigi ob branju in analizi na delavnici poslanih prispevkov skozi katero so iskali strokovno jezikovne izboljšave. Enodnevno delavnico v Trenti je mentor zaključil tudi s spodbudo k objavljanju literarnih del v glasilih in literarnih revijah.

Tisočeri pisatelji se (radi) selijo po svetu

Književni listi *Pisateljske rezidence so vse bolj priljubljena ustvarjalna zatočišča – Duhovna spodbuda in socialni korektiv*

Pisatelji so že od nekdaj radi hodili ustvarjat v tuje kraje, v oddaljene gradove ali samostane, ter se pustili preživljati bogatim mecenom. Taka gostovanja so jim prinesla materialna sredstva, mir in čas za ustvarjanje. Tudi v sodobnosti se ohranja nekaj podobnega – pisateljske rezidence.

VALENTINA PLAHUTA SIMČIČ

Organizirajo jih lokalne skupnosti, država, posamezniki ali različne institucije, pisatelji pa v njih lahko ob podpori štipendije snujejo svoja dela, navezujejo stike z drugimi pisatelji, poskrbijo za mednarodno promocijo svoje literature in podobno. Pisateljskih rezidenc je po Evropi iz leta v leto več. Koliko natančno jih je, ni znano, najverjetneje več kot dvesto. Že davno izdani *Vodič po pisateljskih rezidencah v Evropi*, ki ga je izdal francoski Maison du Livre et des Ecrivains, denimo, navaja podatke o 178 pisateljskih prebivališčih v 27 evropskih državah.

O tem, kako potekajo pisateljske migracije, koliko so slovenski pisatelji vključeni vanje, kaj nudijo rezidence, kako priti do bivanja v določeni rezidenci, kaj smo pri organiziranju pisateljskih rezidenc že postorili v Sloveniji, smo se pogovarjali s slovenskimi in tujimi pisatelji in organizatorji teh rezidenc.

Rezidenčna ponudba v Sloveniji

Naša osrednja pisateljska organizacija Društvo slovenskih pisateljev (DSP) ponuja tujim avtorjem tri rezidenčne lokacije – garsonjero v ljubljanski Šiški, dom na Belem križu in hišico na Bledu, je povedal poslovni sekretar DSP **Saša Jovanović**. Vendar je primarno tujim pisateljem in prevajalcem namenjena le šišenska garsonjera, ostali dve lokaciji sta jim za zdaj namenjeni občasno. Ta garsonjera je bila lani prenovljena in je izjemno dobro zasedena, tudi dom na Belem križu je letos dobil novo podobo, hišica na Bledu pa na prenovo še čaka.

To pa ni vse, kar lahko pri nas ponudimo tujim pisateljem. DSP

organizira pisateljske rezidence tudi v povezavi s festivalom *Vilenica*. Letos so s partnerjema iz Irske (*Cúirt International Festival of Literature*) in Italije (festival *Portenonelegge*) in s sredstvi, pridobljenimi iz evropskega programa *Kultura 2007–2013*, pričeli izvajati dveletni projekt rezidenčnega bivanja za pisatelje in prevajalce iz Irske in Italije pri nas, njihovi partnerji pa bodo gostili slovenske ustvarjalce. Morda si je obetati, da se bo v mednarodno rezidenco za pisatelje v prihodnje razvil dom na Belem križu.

Naslednja pisateljska postojanka pri nas je v Kočevju. Tam imajo že nekaj let pisateljsko sobo, o kateri nam je nekaj več povedal **Brane Mozetič**. »Pred leti je poskusno v tej sobi bival ameriški poznavalec južnoslovanske literature Robert Murray Davis, ki je zatem objavil precej člankov o slovenski literaturi. Po dobri izkušnji smo se KUD Jazbec, JSKD in Center za slovensko književnost dogovorili za vsakoletno tritedensko bivanje izbranega literata v Kočevju. Večino sredstev prispevata kočevska občina in gostišče Veronika, nekaj stroškov projekta pokrije tudi Javna agencija za knjigo, Center za slovensko književnost pa izpelje razpis in pripravi predstavitev gosta v Ljubljani. Edini strošek, ki ga ima gostujoči pisatelj, je strošek prevoza v Slovenijo in nazaj. Gost ima predstavitev tudi v Kočevju, sicer pa nima drugih obveznosti, tako da lahko v miru ustvarja. Izjema je le, da v nastalem delu omeni, da je bilo napisano v pisateljski sobi v Kočevju. Od leta 2008 se je v sobi zvrstilo že pet tujih ustvarjalcev,« pravi Mozetič.

Tretje pisateljsko pribežališče v Sloveniji je v Novem mestu in je povezano z mednarodno mrežo za pisateljsko izmenjavo Halma. Halmo so leta 2006 ustanovili Berlinski literarni kolokvij ter fundaciji Robert Bosch in Borderland. Vanjo je do danes vključenih 26 literarnih organizacij in centrov iz 21 evropskih držav. Članica Halme je novomeška založba Goga, ki organizira mednarodno pisateljsko izmenjavo oziroma pošilja slovenske pisatelje v tujino in tuje vabi k nam, je povedal direktor te založbe **Mitja Ličen**. Avtor, ki je izbran za

izmenjavo, potuje v dve državi in v vsaki biva en mesec. Krite ima stroške bivanja, stroške prevoza njegovega dela v jezik gostitelja, potne stroške, stroške predstavitev, dobi pa tudi tisoč evrov štipendije. Pisatelji, ki prihajajo k nam v okviru Halme, imajo dve možnosti namestitve – v omenjeni garsonjeri DSP v Ljubljani in mladinskem hotelu Situla v Novem mestu. Prek Halme pošiljajo tudi naše pisatelje v tujino. V dveh letih so poslali štiri: Barbaro Pogačnik na Poljsko in v Wales, Cvetko Bevc v Estonijo in na Rodos, Vinka Möderndorferja v Berlin in Prago in Marušo Krese v Wales in na Irsko. V sodelovanju z Javno agencijo za knjigo so poleg rezidenc organizirali projekt mesečnih rezidenc za slovenske avtorje v tujini, ki se ga je do zdaj udeležilo sedem avtorjev.

Razmišljanja pisateljev o rezidencah

O svojem videnju bivanja v pisateljskih rezidencah smo vprašali tri naše literate. Brane Mozetič pravi, da je pisateljskih rezidenc v Evropi vse več, žal pa se vse bolj profitno obnašajo oziroma za bivanje zahtevajo plačilo. O rezidencah v Sloveniji pravi, da jih sicer nekaj imamo, a so precej nepovezane, pa tudi informacij je premalo. Zagotovo bi potrebovali poletno mesečno rezidenco za prevajalce slovenske literature v tuje jezike, ki je ne bi bilo težko organizirati v kakem dijaškem domu, ki je poleti prazen, je prepričan Mozetič. Sam ima le kratko izkušnjo z rezidenco v bruseljski Passa porti, kjer so mu dali ključke od stanovanja in denar za preživetje – ta kombinacija, brez posebnih obveznosti, se mu zdi idealna. Prijavil se je še na nekaj drugih rezidenc, a se je povsod izkazalo, da jih bolj zanima njegov denar kot njegovo ustvarjanje, je povedal Brane Mozetič.

Po besedah **Aleša Štegra** so pisateljske rezidence danes duhovni stimulus in obenem socialni korektiv za tisoče pisateljev po svetu. »Več rezidenčnih programov

pozna zahod Evrope kot vzhod, čeprav se tudi tu stvari v zadnjem času spreminjajo. Možnosti je toliko, da obstajajo celo knjižni vodniki po pisateljskih rezidencah. Tako

kot vsak tovrsten pojav poznajo tudi pisateljske rezidence svoje posebneže, pisateljske duše, ki nimajo več stalnega bivališča, marveč romajo z ene rezidence na drugo v nenehni ustvarjalni, eksistenčni in gmotni ogroženosti. A to so skrajnosti. Večina avtorjev se na pisateljske rezidence prijavlja občasno ali sploh ne, saj je večina tovrstnih institucij locirana na precej odročnih lokacijah, žepnine so nizke, če sploh so, skratka, institucije so namenjene zgolj pisanju. Obstajajo seveda tudi prestižnejše institucije, pretežno v prestolnicah, kjer je ustrezno večji naval prijavitelj. Slovenske avtorice in avtorji smo pri prijavi na tuje rezidenčne programe precej zadržani, trend se spreminja pri mlajših pisateljskih generacijah, a za večino slovenskih pisateljev velja, da se bodo v najboljšem primeru prijavi za mesečne štipendije v okoliških državah, za daljša bivanja na bolj odročnih destinacijah pa kaj kmalu zmanjka pogumnih,« pravi Šteger, ki je že večkrat tako gostoval v tujini.

O ponudbi pisateljskih rezidenc za tuje avtorje pri nas Šteger pravi, da se postopoma izboljšuje. Poleg garsonjere DSP v Šiški omenja občasne pisateljske rezidence na Ptuj, Kočevju in letos v Mariboru, pred leti še v Veliki Polani, Velenju in najbrž še kje, vendar ugotavlja, da so vse tovrstne iniciative bolj ali manj sporadične, odvisne od naklonjenosti lokalnih oblasti in sponzorjev, in žal večinoma nimajo statusa sistemsko financiranih vozlišč umetniških izmenjav. Posebej omenja novomeško založbo Goga in mednarodno mrežo Halma. Zanimivo se mu zdi, da slovenski avtorji niso zaznali potrebe po ustanovitvi rezidenčnega programa v Sloveniji za njih same. Po njegovem mnenju bi bil nadvse dobrodošel tudi kak rezidenčni program v zamejstvu, v Trstu in Celovcu.

Cvetka Bevc je prav tako že bivala v pisateljskih rezidencah v tujini. Pravi, da spodbujajo ustvarjalnost, pisateljem ponujajo azil in možnost povezovanja z drugimi pisatelji in prevajalci ter skrbijo za vzpostavljanje medkulturnega dialoga. »Glede lokacij je izbira zelo pestra, od hišic v oddaljenih krajih do bivanja v glavnih mestih. Nekatere rezidence imajo v programu tudi štipendijo za bivanje ali same krijejo stroške bivanja, ponekod celo stroške potovanja, veliko pa je rezidenc, v katerih pisatelji sami pokrivajo stroške. V večini primerov se je za bivanje v rezidenci tre-

ba prijaviti na razpise. Pogoji za pridobitev bivanja so različni, nekaj objavljenih knjig je skorajda nujen pogoj, neredko zahtevajo tudi prevode avtorjevih knjig, prisotnost na mednarodnem literarnem prizorišču, udeležbo na festivalih ter seveda obrazložitev projekta, na katerem namerava pisatelj delati v času bivanja v rezidenci.« V zvezi s pomenom rezidenc za promocijo mesta, navaja Jürgena Jakoba Beckerja iz Literarnega kolokvija v Berlinu, ki je pred leti na srečanju predstavnikov mreže Halma v Varšavi poudaril, kako pomembna postajajo mesta, ki imajo rezidence in jih tudi sama financirajo. Zlasti ko gre za mestne pisatelje, ki bivajo v mestu tudi do leto dni in se intenzivno vključijo v kulturno dogajanje, pravi Cvetka Bevc.

Neodvisni novinar **Fredy Gareis** je trenutno rezidenčni pisatelj v Mariboru. Bivanje sta mu omogočila Nemški kulturni forum Vzhodne Evrope s sedežem v Potsdamu in EPK Maribor 2012. Njegova naloga je pisanje o skupni kulturni dediščini Nemcev in Slovencev ter spodbujanje kulturnega dialoga med državama. Povedal je, da je za pisatelja najpomembnejša dobrina čas – in ravno čas mu zagotavlja rezidenčno bivanje v Mariboru. V petih mesecih bivanja ima priložnost raziskati mesto ter razmisliti o lastni kreativnosti, za katero ob redni službi ni imel dovolj časa. »V novinarstvu obstaja preprosto pravilo: človeka, o katerem pišeš, vedno srečaj dvakrat. Ljudje so znotraj drugačnih časovnih okvirov drugačni. To velja tudi za mesta. Če samo za vikend obiščeš Maribor, popiješ v lokalu nekaj vina ali poješ sladoleh na Trgu svobode, boš verjetno imel lepe vtise, toda

barve tvoje mentalne slike bodo popolnoma klišejske. Če pa si v mestu pet mesecev, lahko opazuješ, kako se ljudje in pokrajina spreminjajo skozi letne čase. Tak dolg obisk ni samo popotništvo, temveč je izkušnja drugega prostora, njegovo občutenje, vonjanje in okušanje. V Maribor sem prišel, ker sem začutil, da moram v življenju nekaj spremeniti. Nič nisem vedel o njem in Sloveniji. Po dveh mesecih bivanja sem se vanj in v ljudi zaljubil, kar je nujen predpogoj, da o obojem pišem,« pravi Gareis. Svoje tekste objavlja na dvojezičnem blogu *stadtschreiber-maribor.de*.

Tri pisateljske rezidence čez mejo

Tri priljubljene in dobro organizirane pisateljske rezidence so v

sosednjih Avstriji in Hrvaški. Prva je v Splitu – rezidenčni program Marko Marulić, ki ga izvaja Udruga Kurs. **Maja Vrančić** iz te zadrage je povedala, da so v okviru programa, ki obstaja tri leta, do zdaj v Splitu gostili prek štirideset avtorjev iz držav Evropske unije in jugovzhodne Evrope. Nudijo jim mesečno bivanje v stanovanju na Bosanski ulici 11, med katerim si lahko izmenjujejo izkušnje z domačimi avtorji, ustvarjajo ter se vključujejo v kulturne aktivnosti mesta. Ena od obvez, ki jih imajo gosti, je, da pri objavi dela navedejo organizacijo in mesto, ki jim je omogočilo štipendijsko bivanje. Rezidenca ima tako dolgotrajen promotivni učinek za mesto, je prepričana Maja Vrančić, poleg tega so s programom omogočili bivanje hrvaških avtorjev v podobnih evropskih rezidenčnih programih, s katerimi so povezani. Izmenjave potekajo s Francijo, Avstrijo, Nemčijo in Turčijo. Začeli so tudi sodelovati s podobnimi organizacijami v BiH in Kosovu, ta iniciativa pa je omogočila odprtje dveh novih rezidenc v Sarajevu in Prištini. S tem se v regiji ustvarja rezidenčna mreža Traduki.

Wolfgang Kühn, vodja programa *Writers-In-Residence* v Kremusu ob Donavi, avstrijskem mestu, približno sedemdeset kilometrov oddaljenem od Dunaja, se je pohvalil, da so v preteklih dvanajstih letih, odkar obstajajo, v Literarni hiši Spodnje Avstrije gostili 120 tujih pisateljev. Programe izmenjave imajo s Češko, Slovaško, Švicno in Slovenijo. Izmenjava s Slovenijo se je začela leta 2004, njihovi gosti iz Slovenije pa so bili Aleš Šteger, Dušan Šarotar, Katja Perat, Maja Novak, Vlado Žabot, Lucija Stupica, Stanka Hrstelj, Mojca Kumerdej in Suzana Tratnik. Pisatelje izberejo v pomočjo partnerjev iz tujine, zanašajo se na priporočila založb, prevajalcev in prejšnjih gostov. Pisatelji bivajo v 45 kvadratnih metrov velikem stanovanju v stavbi, kjer je tudi mestna literarna hiša. Imajo svojo kuhinjo, kopalnico, dostop do interneta in čudovit pogled na Donavo. Poleg tega dobijo še tisoč evrov štipendije. Njihove nastope vključijo v program prireditvev Literarne hiše.

Max Aufischer nam je predstavil mednarodno pisateljsko hišo Gradec v Avstriji. Ustanovljena je bila v sezoni 1996/1997, njena organizatorja pa sta Kulturvermittlung Steiermark in oddelek za kulturo mesta Gradec. Trenutno ima tri programe. Njihovi pisateljski gostje živijo v vili Cerrini v centru Gradca. V njej so tri stanovanja,

Page: 13

Reach: 130000

Country: SLOVENIA

Size: 1496 cm2

Kazalo

3 / 3

vsako je namenjeno drugemu programu. Oživili so tudi srednjeveško institucijo mestnega pisarja, in sicer tako, da vsako leto enemu od pisateljev mesto Gradec podeli štipendijo, ta pa v zameno ustvarja svoje projekte ter opisuje atmosfero in kulturni utrip mesta. Od naših pisateljev je bila mestna pisateljica Gradca v letih 2005/2006 Maruša Krese.

Nekateri pisatelji nimajo več stalnega bivališča, marveč romajo z ene rezidence na drugo.

Vilenica 2010; Društvo slovenskih pisateljev organizira rezidence tudi v povezavi s tem festivalom. Fotografija je simbolična. FOTO JOŽE SUHADOLNIK

GLEDALIŠČE

MARIBOR

DRAMA OPERABALET MARIBOR
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
SLOVENE NATIONAL THEATRE

Informacije po telefonu
(02) 250 6115
boxoffice@sng-mb.si
www.sng-mb.si
spletna trgovina www.mojekarte.si

Giuseppe Verdi
RIGOLETTO
Dirigent Benjamin Pionnier
Režiser Dieter Kaegi
Premiera 28. 9. ob 19.30,
za abonma OPERA
BALET PREMIERA in izven
• 30. 9. ob 17.00, za abonma
OPERA BALET POPOLDANSKI
in izven
Dirigent Simon Robinson
• 2. 10. ob 19.30, za abonma
OPERA BALET TOREK
in izven

DRAGO JANČAR
VELIKI
BRILJANTNI
VALČEK

Drago Jančar **VELIKI BRILJANTNI VALČEK**
Režiser Diego de Brea
Koprodukcija s SNG Drama Ljubljana in z Maribor 2012 – EPK
Premiera 29. 9. ob 20.00, za abonma DRAMA PREMIERA
• 1. 10. ob 20.00, za abonmaje DRAMA A, DRAMA B,
DRAMA C in izven

Generalna pokroviteljica SNG Maribor

CELJE

Slovensko Ljudsko Gledališče Celje Matjaž Zupančič: **SHOCKING SHOPPING**. Abonma
Petek večerni in izven. **Petek, 28. 9., ob 19.30.**

NAPOVEDUJEMO

Jacqueline Wilson: **SKRIVNOSTI**. Predstava za otroke in mladino.

Režiserka Mateja Koležnik. **Premiera v petek, 5. 10., ob 18.00.**

Richard Bean: **KRUH**. Komična drama. Režiser Jernej Kobal. OderPodOdom.

Premiera v petek, 26. 10., ob 19.30.

Vstopnice lahko rezervirate vsak delavnik od 9.00 do 12.00 na 03 42 64 208.

Naš spored tudi na www.slg-ce.si.

LJUBLJANA

VELIKI ODER

Zang tumb tuuum. Abonma Četrtek popoldanski,
izven in konto. **Četrtek, 27. 9., ob 17.00.**

Zang tumb tuuum. Za abonma Petek, izven in konto.
Petek, 28. 9., ob 19.30.

Deklica in drevo. Slavnostna predpremiere
filma. Brezplačne vstopnice prevzamete pri blagajni
gledališča. **Sobota, 29. 9., ob 17.00.**

MALA DRAMA

Stanislaw Ignacy Witkiewicz: **Ponorela lokomotiva**.

Za Superabonma 2, izven in konto. **Torek, 25. 9., ob 20.00.**

Stanislaw Ignacy Witkiewicz: **Ponorela lokomotiva**.

Za Superabonma 3, izven in konto. **Sreda, 26. 9., ob 20.00.**

PTUJ

Romana Ercegovič: **Travnik čarobne lepote**.

Za šole in izven. **Sobota, 29. 9., ob 10.00.**

Feri Lainšček: **Gajaš, arestant**. Na gostovanju
v Logatcu. **Četrtek, 4. 10., ob 19.00.**

Brata Grimm: **RDEČA KAPICA**. Premiera.
Koprodukcija MgP, Gledališča Labirint in Društva
lutkovnih ustvarjalcev. Za premiero in izven.
Petek, 5. 10., ob 18.00.

Brata Grimm: **Rdeča kapica**. Koprodukcija MgP,
Gledališča Labirint in Društva lutkovnih ustvarjalcev.
Sobota, 6. 10., ob 10.00 za abonma Kresnička in izven,

ob 11.30 za abonma Zvezdica in izven.

Isabelle Kralj, Mark Anderson: **Three other Sisters**,
predstava je v angleščini, slovenski podnapisi.
Gostuje Theatre Gigante, Milwaukee, Wisconsin, ZDA.
Za izven. **Sobota, 6. 10., ob 19.30.**

Brata Grimm: **Rdeča kapica**. Koprodukcija MgP,
Gledališča Labirint in Društva lutkovnih ustvarjalcev.
Za šole in izven. **Ponedeljek, 8. 10., ob 9.30 in 11.00.**

Roald Dahl: **Gregorjevo čudežno zdravilo**.

Produkcija Mestnega gledališča Ptuj. Za šole in izven.

Page: 36

Reach: 127000

Country: SLOVENIA

Size: 247 cm2

Kazalo

2 / 2

Torek, 9. 10., ob 9.30.**VPIS ABONMAJEV**

Vpis v otroški abonma KRESNIČKA ob 10.00 in ZVEZDICA ob 11.30 ter abonma odrasli REDNI TESPIS in IZBIRNI ORFEJ poteka vse do 5. 10.

Vpis bo možen v delovnem času blagajne. Vsak delavnik od 9.00 do 13.00, ob sredah do 17.00 pri blagajni, vhod iz Murkove ulice.

Novi abonenti ste k vpisu vabljeni od torka, 25. 9., do vključno petka, 5. 10.

Informacije po tel. 02 749 32 50, info@mgp.si, www.mgp.si.

Vpis v GLEDALIŠKI STUDIO poteka do 1. 10. pri Območni izpostavi JSKD Ptuj (Narodni dom, Jadranska 13, Ptuj) vsak dan med 8.00 in 15.00. Lahko pa pošljete tudi izpolnjeno in podpisano prijavnico, ki jo najdete na spletni strani www.mgp.si, po pošti na naslov OI JSKD Ptuj, Jadranska 13.